

Klientu statusa noteikšanas politika (Darījumiem ar finanšu instrumentiem)

1. Ievads

- 1.1. Šī AS DNB banka Klientu statusa noteikšanas politika (Darījumiem ar finanšu instrumentiem) (turpmāk – Politika) nosaka kārtību, kādā AS DNB banka (turpmāk - Banka) veic Klienta statusa noteikšanu, Klientam piešķirtā statusa maiņu un Klientu interešu aizsardzību, sniedzot Klientiem ieguldījumu pakalpojumus un/vai ieguldījumu blakus pakalpojumus.
- 1.2. Politika tiek īstenota saskaņā ar:
 - Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa direktīvu 2004/39/EK un tās īstenošanas aktiem un
 - Finanšu instrumentu tirgus likumu.

2. Vispārīgie nosacījumi

- 2.1. Klientam, kuram Banka sniedz ieguldījumu pakalpojumus un/vai ieguldījumu blakus pakalpojumus (iepriekš un turpmāk – Klients), var tikt piemērots:
 - Tiesīga darījuma partnera,
 - Profesionāla klienta vai
 - Privāta klienta statuss.
- 2.2. Sniedzot ieguldījumu pakalpojumus un/vai ieguldījumu blakus pakalpojumus, Bankai ir pienākums nodrošināt katram Klientam tā statusam atbilstošu aizsardzības līmeni.
- 2.3. Banka informē Klientus par tiem piešķirto statusu pirms ieguldījumu pakalpojumu un/vai ieguldījumu blakus pakalpojumu sniegšanas.
- 2.4. Klientam ir tiesības pieprasīt tam piešķirtā statusa maiņu, iesniedzot Bankā attiecīgu iesniegumu. Klients ir tiesīgs pieprasīt statusa maiņu attiecībā uz Bankas tam sniegtiem visiem ieguldījumu pakalpojumiem un/vai ieguldījumu blakus pakalpojumiem vai arī tikai attiecībā uz atsevišķu ieguldījumu pakalpojumu veidu, darījuma veidu vai konkrētu ieguldījumu produktu.
- 2.5. Ja Banka akceptē Politikas punktā 2.4 minēto prasību, par Klienta statusa maiņu tiek noslēgta rakstiska vienošanās, kurā Klients tiek arī informēts par ieguldītāja aizsardzības tiesībām, ko tas var iegūt vai zaudēt statusa maiņas rezultātā.
- 2.6. Ja Banka no jebkura informācijas avota saņem pamatotu informāciju, ka Klients vairs neatbilst Profesionālam klientam vai Tiesīgam darījumu partnerim izvirzītajām prasībām, Banka var atsaukt lēmumu par šo statusu un iekļaut klientu Privāto klientu grupā, rakstveidā par to informējot Klientu.

3. Tiesīga darījuma partnera statuss

- 3.1 Tiesīga darījumu partnera statuss var tikt piemērots:
 - 3.1.1. Bez Klienta rakstiskas piekrišanas saņemšanas:
 - ieguldījumu brokeru sabiedrībām;
 - kredītiestādēm;
 - apdrošināšanas sabiedrībām;
 - ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām;
 - pensiju fondiem un to pārvaldes sabiedrībām;
 - citām finanšu iestādēm, kas ir licencētas un darbību veic saskaņā ar finanšu pakalpojumus regulējošiem ES dalībvalstu normatīvajiem aktiem;
 - personām, kuru pamatdarbība ir darījumu veikšana ar precēm vai atvasinātajiem preču instrumentiem uz pašu rēķina. Šis izņēmums nav spēkā, ja personas, kas uz pašu rēķina veic darījumus ar precēm vai atvasinātajiem preču instrumentiem, ietilpst komercsabiedrību grupā, kuras pamatdarbība ir citu ieguldījumu pakalpojumu vai finanšu pakalpojumu sniegšana;
 - komercsabiedrībām, kas iespējas līgumu, nākotnes līgumu vai citos atvasināto instrumentu tirgos vai atvasinātā instrumenta bāzes aktīva tirgos veic tādus darījumus uz pašu rēķina, kuru

vienīgais mērķis ir ierobežot finanšu risku atvasināto instrumentu tirgū, vai kas veic darījumus uz citu šo tirgu dalībnieku rēķina, kurus garantē un atbildību par šādu sabiedrību noslēgto līgumu izpildes nodrošināšanu uzņemas norēķinu sistēmas dalībnieki šajā tirgū;

- valstu valdībām un citām valsts iestādēm, kuras pārvalda valsts parādu;
- centrālajai bankai;
- pārnacionālām organizācijām.

3.1.2. Tikai ar rakstisku Klienta piekrišanu attiecībā uz sniedzamajiem ieguldījumu pakalpojumiem kopumā, individuāliem ieguldījumu pakalpojumiem vai individuāliem darījumiem:

- preču dīleriem;
- sabiedrībām, kas iespējas līgumu, nākotnes līgumu vai atvasināto finanšu instrumentu tirgos vai atvasināta instrumenta bāzes aktīva tirgos veic darījumus uz pašu rēķina, kuru vienīgais mērķis ir ierobežot finanšu risku atvasināto finanšu instrumentu tirgū, vai kas veic darījumus uz citu šo tirgus dalībnieku rēķina vai veido tiem cenas, un ko garantē norēķinu sistēmas dalībnieki šajā tirgū, ja atbildību par šādu sabiedrību noslēgto līgumu izpildes nodrošināšanu uzņemas norēķinu sistēmas dalībnieki šajā tirgū;
- citām komercsabiedrībām, kuru pamatdarbība ir ieguldīšana finanšu instrumentos un kuras šādus ieguldījumus veic lielos apmēros;
- komercsabiedrībām, kas atbilst divām no minētajām trim prasībām:
 - a) pašu kapitāls — ne mazāks kā 2 miljonu euro ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa,
 - b) neto apgrozījums — ne mazāks kā 40 miljonu euro ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa,
 - c) bilances vērtība — ne mazāka kā 20 miljonu euro ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa;
- valstīm un pašvaldībām, valsts iestādēm, kas pārvalda valsts parādu, valstu centrālajām bankām, Pasaules Bankai, Starptautiskajam Valūtas fondam, Eiropas Centrālā bankai un citām starptautiskajām finanšu institūcijām.

3.2. Tiesīgiem darījumu partneriem ir zemākais aizsardzības līmenis. Darījumi starp Banku un Tiesīgiem darījumu partneriem tiek uzskatīti par līdzvērtīgu darījumu partneru sadarbību.

3.3. Darījumos ar Tiesīgu darījumu partneri, kas saistīti ar rīkojumu par darījumiem ar finanšu instrumentiem pieņemšanu un nodošanu izpildei, rīkojumu par darījumiem ar finanšu instrumentiem izpildi uz Klienta vai trešo personu rēķina, darījumu ar finanšu instrumentiem izpildi uz Bankas rēķina, Banka ir tiesīga nepiemērot Finanšu instrumentu tirgus likuma 126., 126.¹, 126.², 128., 128.¹, 128.² un 128.³ pantos noteiktās prasības.

3.4. Tiesīgi darījumu partneri var pieprasīt Bankai tiem piešķirtā statusa maiņu atbilstoši Politikā noteiktajai kārtībai, tādā veidā paaugstinot savu aizsardzības līmeni. Banka Tiesīgiem darījumu partneriem piemēro Profesionāla klienta statusu, ja no Tiesīga darījumu partnera ir saņemts iesniegums par statusa maiņu bez norādes uz tam jauno piešķiramo statusu.

4 Profesionāla klienta statuss

4.1. Profesionāla klienta statuss tiek piemērots:

4.1.1. šādām Latvijas Republikā vai citā valstī darbībai finanšu tirgū licencētām un uzraudzītām iestādēm:

- kredītiestādēm;
- ieguldījumu brokeru sabiedrībām;
- citām licencētām vai regulētām finanšu iestādēm;
- ieguldījumu fondiem un ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām;
- apdrošinātājiem;
- pensiju fondiem;
- preču dīleriem;
- sabiedrībām, kas iespējas līgumu, nākotnes līgumu vai atvasināto finanšu instrumentu tirgos vai atvasināta instrumenta bāzes aktīva tirgos veic darījumus uz pašu rēķina, kuru vienīgais mērķis ir ierobežot finanšu risku atvasināto finanšu instrumentu tirgū, vai kas veic darījumus uz citu šo tirgus dalībnieku rēķina vai veido tiem cenas, un ko garantē norēķinu sistēmas

- dalībnieki šajā tirgū, ja atbildību par šādu sabiedrību noslēgto līgumu izpildes nodrošināšanu uzņemas norēķinu sistēmas dalībnieki šajā tirgū;
- citām komercsabiedrībām, kuru pamatdarbība ir ieguldīšana finanšu instrumentos un kuras šādus ieguldījumus veic lielos apmēros.
- 4.1.2. komercsabiedrībām, kas atbilst divām no zemāk minētajām trim prasībām:
- pašu kapitāls - ne mazāks kā 2 miljonu euro ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa,
 - neto apgrozījums - ne mazāks kā 40 miljonu euro ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa,
 - bilances vērtība - ne mazāka kā 20 miljonu euro ekvivalents latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa.
- 4.1.3. valstīm un pašvaldībām, valsts iestādēm, kas pārvalda valsts parādu, valstu centrālajām bankām, Pasaules Bankai, Starptautiskajam Valūtas fondam, Eiropas Centrālā bankai un citām starptautiskajām finanšu institūcijām.
- 4.1.4. citām komercsabiedrībām, kuru pamatdarbība ir ieguldīšana finanšu instrumentos un kuras šādus ieguldījumus veic lielos apmēros;
- 4.1.5. personām, kuras citā valstī atzītas par profesionālu klientu saskaņā ar procedūru, kas līdzvērtīga Bankas noteiktajai.
- 4.2. Banka ir tiesīga atzīt par Profesionālu klientu ikvienu personu, kura nav minēta 4.1 apakšpunktā, bet ir izteikusi attiecīgu lūgumu, ja:
- 4.2.1. Banka ir izvērtējusi personas kompetenci, zināšanas un pieredzi, un guvusi apstiprinājumu tam, ka ņemot vērā konkrētā pakalpojuma specifiku, persona spēj patstāvīgi pieņemt ar ieguldījumu saistītus lēmumus un apzinās saistītus riskus un
- 4.2.2. persona atbilst vismaz diviem no šādiem kritērijiem:
- Persona ir veikusi būtiska apmēra darījumus attiecīgajā tirgū – vismaz 10 darījumus ceturksnī iepriekšējo 4 ceturksņu laikā,
 - Personas finanšu instrumentu portfeļa vērtība, kas aptver finanšu līdzekļus un finanšu instrumentus, pārsniedz 500 000 euro ekvivalentu latos pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa,
 - Personai ir vismaz vienu gadu ilga pieredze amatā finanšu sektorā, kurā nepieciešamas zināšanas attiecībā uz darījumiem un pakalpojumiem, ko persona plāno veikt vai saņemt kā Profesionāls klients.
- 4.3. Personām, kas atzītas par Profesionāliem klientiem atbilstoši Politikas 4.2 punktā noteiktai kārtībai, ir pienākums sniegt Bankai informāciju par to darbībā notikušām izmaiņām, kas var ietekmēt šo personu atbilstību Profesionāla klienta statusam izvirzītājām prasībām.
- 4.4. Profesionālam klientam tiek piemērots vidējs aizsardzības līmenis. Banka ir tiesīga uzskatīt, ka Profesionālam klientam ir pietiekošas zināšanas, lai tas izvērtētu attiecīgā ieguldījumu pakalpojuma, darījuma vai produkta piemērotību un atbilstību savām interesēm. Banka ir tiesīga uzskatīt, ka Profesionāls klients ir spējīgs patstāvīgi iegūt informāciju, kas nepieciešama ieguldījumu lēmumu pieņemšanai.
- 4.5. Darījumos ar Profesionālu klientu Banka piemēro Rīkojumu izpildes politiku un Interesu konflikta novēršanas politiku. Saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 126.² pantā noteikto, Banka neizvērtē ieguldījumu pakalpojuma un ieguldījumu blakuspakalpojuma piemērotību un atbilstību Profesionālu klientu interesēm.
- 4.6. Profesionāli klienti var pieprasīt statusa maiņu uz Privāta klienta vai Tiesīga darījumu partnera statusu atbilstoši Politikā noteiktajai kārtībai, tādā veidā paaugstinot vai pazeminot savu aizsardzības līmeni.
- 5. Privāta klienta statuss**
- 5.1. Privāta klienta statuss tiek piemērots visiem Klientiem, kas neatbilst Tiesīga darījumu partnera vai Profesionāla klienta statusa kritērijiem.
- 5.2. Privātiem klientiem tiek piemērots augstākais aizsardzības līmenis.

- 5.3. Darījumos ar Privātu klientu Banka piemēro Rīkojumu izpildes politikas un Interesešu konflikta novēršanas politikas noteikumus, kā arī citas Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktās prasības, tajā skaitā izvērtē ieguldījumu pakalpojumu un ieguldījumu blakuspakalpojumu piemērotību un atbilstību Privātu klientu interesēm.
- 5.4. Privāti klienti var lūgt statusa maiņu uz Tiesīga darījumu partnera vai Profesionāla klienta statusu atbilstoši Politikā noteiktajai kārtībai, tādā veidā pazeminot savu aizsardzības līmeni. Lai Privāts klients iegūtu Tiesīga darījumu partnera statusu, tam vispirms jāatbilst Politikas 4.2. punktā minētajiem Profesionāla klienta statusa kritērijiem.

6. Politikas pārskatīšana un uzraudzība

- 6.1. Banka pārskata Politiku un ar to saistītos organizatoriskos dokumentus, kad ir radušies būtiski apstākļi, kas var ietekmēt Bankas spēju piemērot Politiku atbilstoši normatīvo un tiesību aktu prasībām, bet ne retāk kā reizi gadā.
- 6.2. Banka informē Klientus par visām būtiskām izmaiņām Politikā, ievietojot tās atjaunināto versiju Bankas interneta vietnē: www.dnb.lv un nodrošinot tās pieejamību visās Bankas ieguldījumu pakalpojumu un ieguldījumu blakuspakalpojumu sniegšanas vietās.